

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Delo slov. rodoljubov.

Hitro, prej dobimo nove volitve, kakor smo se jih nadjali. Že v prvih tednih tega meseca bode treba slov. kmetom iti na volišče, da izberó tiste može, kateri bodo za-nje volili poslance za dež. zbor v Gradci.

To je sila imenitno opravilo. Mi ne moremo nikoli dovolje izreči važnosti, ki leži ravno v tem izbiranju, v volitvah volilnih mož. Nanje, na te volitve pride vse. Ako niso te prave, potem je vse na krivi poti in če še na zadnje tudi zmaga mož, ki zasluži naše zaupanje, nima njegova beseda toliko veljave, ako ni velika večina volilnih mož za-nj. Ako dobi večino le za en glas, velja njegova volitev. To je resnica, toda ali more svojo besedo postaviti s tako močjo za to, kar izpozna, da je prav za njegove volilce, če ve, da stoji le malo volilcev za njim?

Vse drugače, ako čnti, da zastopa v resnici skorej vse volilce, kar jih biva v njegovem volilnem okraji. Tu se lahko s tem ponaša, pa tudi drugi, kar še potegne višje, cenijo njegovo besedo veliko višje. Zato mora biti skrb naših mož v vseh okrajih na to, da pridejo k prvim volitvam t. j. k volitvam volilnih mož vsi, brez izjeme vsi, ki imajo pravico voliti. Ako se to izgodi in ako volijo pri tem le zanesljive može, potem bodo naši prihodnji poslanci lahko ponosni na svoje volilce in zato tudi delali z velicim veseljem za njih koristi.

Se ve, da morajo to storiti le v toliki meri, ki je mogoča. Z glavo v zid bojda ne tekne nikomur dobro, torej tudi našim poslancem ne kaže sila, in žal, ali resnica je to, da se ne da popraviti dolgo, kar se je izkazilo, more biti v kratkem času, v samo eni seji. Vsled tega ne smemo biti pretrdi v sodbi niti čez sedanjó vlado in še tem manj čez naše dosedanje poslance.

Kar se tiče vlade, veliko je mi ne zagovarjamo, toda toliko smemo reči, da ima voljo

dati pravico vsem, torej tudi slov. kmetom. Ali od vlade same ne smemo pričakovati vzboljšanja, to seže čez njeno moč. Mi, slov. kmetje moramo delati na to, da ona izve naše želje, ali toliko moramo pa tudi prepustiti njej, da razsodi, ali se dajo že sedaj tudi izpolniti. Pravi se, da Rima niso v enem dnevu sezidali, tedaj pa bode tudi prav, če še mi s sedanjo vlado nekoliko časa potrpiamo in prepustimo našim prihodnjim poslancem, ali jo še podpirajo naprej, kakor so storili to doslej, ali pa ji necega dne rekó, da ne storé več tega. Ako bodo poslanci v resnici naši, storé to gotovo in o svojem času brez vprašanja. Sicer pa v dež. zboru ni mesta za višjo politiko, tam hodi le bolj za gospodarske stvari, ako je liberalna gospôda ne krene v politiko. V tem torej lahko pustimo našim prihodnjim poslancem prosto pot.

Pri nas smo doslej v vseh kmečkih skupinah veselo zmagovali proti nemškutariji in nje repu, liberalizmu. Mi tudi ne dvomimo, da zmagamo tudi letos po vseh okrajih. Nam gre torej le za to, da lepše, sijajniše zmagamo pri teh volitvah. In prav zato prosimo vse rodoljube, da ne prezrejo nobene občine, kedar se vrši v njih volitev volilnih mož. Može, ki imajo pravico voliti, naj se zmenijo pred volitvo, katerih mož da kaže voliti in potem naj se držijo pri glasovanji teh, brez ózira na to, da je v občini še več taci, ki so vredni njih zaupanja. Vsi pač ne morejo biti volilni može, naj pa bodo torej ti, za katere so se zmenili. Da so le zanesljivi, pa zvesti sinu sv. cerkve in trdni Slovenci, za vse drugo ni pri tej reči vprašanje. In taci mož nam, hvala Bogu, ne manjka nikjer.

Ako je v kaki občini nevarno, da se izvolijo kje nemškutarji, tam pa je že rodoljubov posebno važno opravilo. Tam je treba gledati na to, da pridejo poštenjaki vsi, brez razločka k volitvi ter si izvolijo prave slov. poštenjake, ne gledé na to, je-li kdo za voljo tega na-nje hud ali pa jih pregovarja, naj potegnejo na

njegovo stran. Večja je nevarnost zgube, večje je potlej veselje nad zmago in slov. domovina boče jim hvaležna. Tedaj Bog in narod!

Blagega moža spomin.

Smrt blagega moža javil je „Slov. Gosp.“ svojim čitateljem v štv. 17. in je pristavil, da je bil vedno vrl sin katoliške cerkve in zagovornik pravic slovenskega ljudstva. Te besede niso prazna hvala pokojnika, pač pa so zaslužen priznanje.

Janez Žurman bil je mnogo let občinski predstojnik; občeval je mnogo z gospôdo, pa svoje narodnosti nikjer in nikdar ni zatajil; govoril in pisal je slovenski, če to sem ter tje tudi ni ugajalo kakemu nemčurčku ali nadutemu Nemcu.

Čast županstva Žurmana ni napravila prevzetnega, kar se danes pri puhlih glavah kaj rado zgodi, posebno če še držijo z nemčursko gospôdo, katera njih iz sebičnih nakan boža.

Zavoljo svojih izvrstnih lastnosti kot narodnjak bil je pokojni Žurman med pravimi Slovenci na široko znan in spoštovan.

Kot dokaz omenim med drugim to, da ga je odbor, ki je osnoval leta 1865 Ptujsko čitalnico — na čelu mu pokojni Mihael Herman — s posebnim pismom povabil Janeza Žurmana k slavnosti otvorjenja čitalnice.

Pisмени odgovor, katerega je poslal pokojnik odboru na povabilo, hrani Ptujška čitalnica še danes v svojem arhivu. Glasi pa se tako-le:

Od sv. Trojice pri Slatini, 21. julija 1863.

Prečastiti začasni odbor čitalnice v Ptuiji!

Jaz na Vaše spoštovano povabilo k velikemu zboru priti ne morem, ker mi moja opravila, pa še tudi neki poseben zadržek branijo. Toda jaz Vam želim srečo in blagoslov k Vašemu težkemu delu. Bog Vam daj srečno dovršiti, kar ste pričeli! Vi bodete hvalo od cellega slovenskega naroda imeli.

Tem vrsticam pridjal je Žurman še v pismu sledeče vrste:

Ko novino obdeluje,
Roka žuljev zatekuje.
Marsikaki trn ga rani,
Preden gojzdi so pregnani,
Dostikrat vtore lica,
Preden upno zrnu klica,
Vendar delati ne neha,
Dan na dan se marno peha,
Leta, voz se urno giblje,
Zlata se pšenica ziblje,
Zdaj z ženicoj pregleduje,
Radost mu srce vzdiguje,
In še pozni vnuk ga slavi,
Rože na gomilo stavi,
Mnogo pretrpi ratar,
Čelo taja vroči žar,
Marsikaki prasne brst,
Preden grm se ogrne čvrst,

Ino roko plug vrti,
V mehki brazdi zeleni,
Trud ne straši ga, ne žar,
In priganja volov par,
Glej! ko pride spet srpan,
Kjer je pred bil trnja stan,
Blagonosni žita val,
Mu zalije truda žal,
Rad od deda govori,
Duši sveti raj želi!
Bodite Ptujčani,
Pozdravljeni,
Čitavnico bod' te dobili,
Se je bod' te veselili,
In spravljali slovenski narod
Na pravo pot.
Naj spoznajo tudi Nemci,
Da so tud' srečni Slovenci,

Bog nam le srečo daj,
Še za naprej!
Dolgo smo b'li zaničevani,
V verige zakovani!
Zdaj je peršo tud' za nas,

Veseli čas,
Kateri je potreben nam,
Štajarcam.
Slovence živi vse okrog,
Večni Bog!

Janez Žurman, srenjski predstojnik.

Tako more misliti in pisati le poštena slovenska duša! Upam, da boče slovenski rod obdržal pokojnika v blagem spominu.

Rodoljub.

Gospodarske stvari.

Zelena klaja.

Živini stori dobro, če se ji daje zelene klaje, toda to se naj godi zmerno in skraja ne brez suhe krme. Ako ne gleda gospodar na to, utegne ga zadeti občutljiva škoda in tačas ne more reči, da je tega kriva uima, ampak on sam, njegova nevednost ali trma mu je je kriva. Da se torej ne izpostavi nevarnosti, naj razpolaga s suho krmo tako, da mu je še zmerom ostane vsaj toliko, kolikor je je treba za to, da je lahko polaga živini tudi pred in med zeleno klajo.

Kedar začne gospodar z zeleno krmo, naj položi vselej poprej živini nekaj suhe in to velja tudi za pašo. Nikoli naj ne izpusti živine na njo, predno ji položi nekaj suhe krme! Kedar je živina le-to povžila, naj se napoji in se potem izpusti na pašo. Še le tako blizu štrti den velja, če se da živini manj suhe krme in deseti dan pozneje ne škoduje ji več zelena krma in ni se bati, da dobi kako bolezen vsled zelene krme ali pašo.

Mlada trava ima v sebi veliko vode, zato stori gospodar prav, ako pusti že večer kositi travo, če je hoče drugo jutro dati živini. Tudi ni dobro, če leži vkošena trava na dežji. Trava namreč rada ovne in če je mokra pa pride tako v želodec živine, v nji se potem skopiči ter napravi živini razne težave: ujed ali tudi „žabico“ t. j. napenja jo. Nekaj brani živino te bolezni, če se ji daje vsak dan soli, toda nje pri nas ni in zato je tembolj potrebno, da ne izpostavimo živine taki nevarnosti.

V nekaterih krajih sejejo navlašče za živino rž in tam imajo že rano zeleno klajo, že v aprilu in le-ta je prav dobra, ker ne napne živine, vsaj tako po gostem ne, kakor se godi to pri zeleni detelji. Tako rž žre živina prav rada in krave imajo več in dobrega mleka, ako se jim polaga.

Če pa pri vsem tem še živinče vendar dobi „žabico“ vsled zelene klaje, pomaga se mu lahko brez večjih stroškov. Živinče se pelje do prav hladne vode ter se obliva s tako vodo močno, posebno po trebuhu, pa tudi pod njim. Tudi se lahko pomočijo žaklji v tako vodo ter se naj polagajo potem živinčetu na hrbtišče in to tako

dolgo, da se začne žival tresti vsled mraza in si napravijo vetrovi pot iz nje.

Zoper napenjanje priporoča se sicer več pripomočkov in nekateri izmed njih pomagajo v resnici, toda tako lahki niso in predno se oskrbijo, utegne že biti prepozno. Naše sredstvo, ki smo ga zgoraj opisali, pa je lahko in kakor izkušnja kaže, pomaga skorej vsakokrat. Cesar torej gospodar naj nikoli ne zane-mari, je to, da ne polaga živini h krati druge krme, ampak naj dela to polagoma. Tako se ovaruje škode, pa živina mu bode hvaležna.

Sadjerejci pozor!

Sedaj vidimo po sadnem drevju mnogo klopkov pajčevine, v katere je več listov zapredenih; ti so že rujavi in suhi in v njih je večkrat silno veliko število majhnih gosenic. Te moramo brž vse obrati in vničiti, sicer se bode gosenična zalega razlezla po listji ter bi veliko drevja in sadja vničila in poškodovala.

Sejmovi. Dne 6. junija v Račah. Dne 7. junija v Kapelah, pri sv. Marjeti na Dr. polji: v Poličanah in v Tržišči pri Slatini. Dne 9. junija v Rušah, pri sv. Marku poleg Laškega, pri sv. Martinu pri Slov. Gradci, pri Novi cerkvi, na Pilštanji, v Strassu, na Tinskem in v Selnici. Dne 10. junija pri sv. Primoži in dne 11. junija v Imenem.

Dopisi.

Iz Kamnice. „Marburgarci,“ ta ljubeznjiva tetka naših nemškutarjev, ima po dolgem premolku spet neki dopis, pravo duševno dete svojega očeta, iz Kamnice. Poznamo sicer ptiča po njegovem petji, saj jo je tako lepo zakrožil; prav po liberaluški, nemčurski viži jo je dal. Kako je temu ptiču ime, katerega je tudi vse oživljajoča spomlad vzbudila, to za zdaj zamolčimo, ker je nam le do stvari in ne do oseb. In zato samo hočemo pregledati dopis iz Kamnice v Marburgarci. V njej se namreč zale-tava in buta kamniški dopisnik v „Slov. G.“ Ta je namreč v svoji 19. številki pisal iz Kamnice, da je „prusko-judovski šulverein tu bojda poginil na žepni jetiki.“ Temu je pač kamniški dopisun oporekal ali ni posekal, saj je sicer sam večkrat govoril o nekem kasirji ali kar je bil pri „šulvereinu,“ pri katerem se je bojda prikazala ta jetika. Pisavec teh vrstic kos je s pričami to dokazati, in potem naj se on zagovarja! No jetika, po slovensko dobro „sušica,“ pač suši človeka. Treba zamakati in zalivati. In tako so tudi storili „šulvereinovci“ in glej naenkrat je okreval šulverein na 18. maja. Ali kako tudi ne bi! Največji dušni velikani segli so mu pod pazduho. Kamnica je vže zavarovana pred slovensko narodno stranko. Črno

na belo stoji v „Marburgarci,“ da stojita tu na branišči nemštva dva velikana, uda šulvereina in ker jih je „tетка Mariboržanska“ razglasila svojim bravcem, ne smemo jih zamolčati č. čitateljem. Ona sta namreč v Kamnici: zapisnikar „šulvereinov,“ Luka Gratzner, tukajšnji učitelj, in kasirjev namestnik, Kaup ml., tukajšnji kupec, kateri le od Slovencev živi. Kako pa si je opomogel „šulverein,“ to je tudi nam znano iz ust samega načelnika. Komu gredo tu za-sluge, pač vemo, kakor tudi vemo, kakšne misli in kakšno mnenje ima dopisnik kamniški o tistem možu, katerega tako kadi v svojem dopisu. Kakšna hvala in koliko kadila mu, ko vendar vsako bablje in vrablje vé, da mu je ljub, kakor resa v očesu. Da, hliniti in prilizovati se umejo naši liberalni nemškutarji na vsaki strani. Bode jih pa najbolj v oči Slove-nec, veren in vesten in pa slovenski duhovnik. Nemškutarjem in nekim zagrizenim liberalnim Nemcem, kateri hočejo po vsej sili osrečiti z edinoizveličavno nemško „kulturo“ slovensko ljudstvo, so pač ti na poti. No jaz bi vedel dober svet takim gospodom, kateri so se iz-vrgli, izrodili slovenskemu narodu in tistim, kateri so od drugod med nas Slovence prišli, kako se lahko izognejo tém sitnostim. Kogar namreč v želodeci tišči slovenski jezik in slovenski duhovnik, svetujemo mu: pojdi k culu-kafrom in rešen je jih. Njihova neumorna de-lavnost pa bo tam najbrž več sadú obrodila, kakor med nami, — za nje zahvaljujemo do-brotljive, ljubeznjive nemškutarske gospode. Nadalje piše kamniški dopisnik v „tетки,“ da je ta pohlevni „Slov. Gospodar“ celo psoval, „šinfal.“ Meni se ne zdi, pa neke besede ob-račal je dopisnik prè na se. Svobodno mu! Mi nimamo ničesar zoper to. Pač ne napravi eno in isto branje ali čitanje na vsakega človeka enaki vtisek. Nature so različno vzprejemljive. In glejte dragi čitatelj, ker mislim, da ni na tega vtiska napravil tisti dopis iz Kamnice, kamniški dopisnik Mariboržankin se je bojda, kakor v zrkalu, videl opisanega v njem. Posebno so se mu prikupile besede: in zato jih pač ne smem zamolčati, namreč „Rjav pa, kakor Judež, nam bodi vsak nemškutar! Črn je, njega se varuj Slovenec!“ In naposled očituje dopisniku „Slov. Gospodarja“ „zagrizenost.“ Te on ne pozna, spoštuje Nemca pravega, tudi kakor vsako drugo narodnost, za nemškutarje pa ne mara. Zoper nje je vedno nastavljeno brušeno pero. In ker še vpraša, če je vaš dopisnik bral neke latinske besede, odgovarja mu se z vprašanjem, je-li on vže bral kje to le: „Žaba le reglja, kadar je suša“ e basta!

Iz Velike Pirešice. (Dodatek.) V za-dnjem naznanilu o letnem zboru naše podru-žnice družbe sv. Cirila in Metoda izostalo je po neki neljubi pomoti poročilo o zadnji pre-

važni točki dnevnega reda, katero treba s tem popolniti. Gosp. tajnik, Kač prečital je namreč posebno pismo udanosti naše družbe do našega višjega pastirja, premil. knezoškofa Mihaela s prošnjo, da naj sprejmejo v imenu vseh avstrijskih škofov našo najbolj udano zahvalo za znano preimenitno izjavo od 12. sušca t. l. v zadevi verske šole. To pismo je bilo soglasno odobreno ter prvomestniku na skrb dano, da ga primernim potom izroči premil. knezoškofu. G. prvomestnik je imel čast v nedeljo, dne 4. maja t. l. v posebnem zaslišanji v Celji izročiti prošnjo na vis. gospodsko zbornico za versko narodno šolo, kakor tudi to pismo udanosti premil. gosp. knezoškofu Mihaelu, ki so blagovoliili obe listini milostivo sprejeti ter so milostivo zagotovili to družbo svoje posebne naklonjenosti ter vsestranske podpore njenih blagodejnih naporih.

Od sv. Trojice pri Slatini. (Pogreb zvestega domoljuba.) Nemila smrt nam je v nedeljo, dne 20. aprila ob 2. uri popoldan po kratki mučni bolezni previdenega s sv. zakramenti pobrala nepozabljivega in spoštovanega g. Janeza Žurmana. Rajni je bil rojen leta 1818 in je deloval kot občinski predstojnik 27 let. Več občinam je bil tajnik od leta 1848. Mnogo let je bil cenilni mož. Da so ga ljudje spoštovali in ljubili, to nam kaže njegov slovesen pogreb, kajti ljudstva se je mnogo-broju sešlo, skazat mu zadnjo čast. Brez prošnje zbralo se je 6 županov, kateri so hoteli rajnemu s tem zadnjo čast izkazati, da so njegove telesne ostanke k večnemu počitku prenesli. Žalovali so za njim njegovi otroci, katerim je bil ljubeznjiv in skrben oče; žalovali so za njim sorodniki in znanci, tudi berači, za katere je imel rajni radodarne roke. Rajni je bil priprost mož, ali vsemogočni nadaril ga je bil z bistrim umom tako, da so celo učeni ga za svet prašat hodili. Zvest pa je ostal do groba svojemu milemu slovenskemu narodu, ter z lepim izgledom otroke svoje in znance k temu spodbujal. Rajni je mnogo občeval z gospodi različnih strank, ali ob času volitev za dež. ali državni zbor pa je stal, kakor skala, trdno s svojimi župani in volilci za narodno stvar. Naročen je bil zmiraj na dobre slov. časopise, prečitavši pa jih je kaj rad drugim prepuščal. Rajnik si je bil želel pokopan biti v grobu svoje pred 12 leti umrle soproge, kar se mu je tudi spolnilo. Bil je tudi vzgleden gospodar in dober kmetovalec, posebno dober oče svojih otrok, katerim je za dobro vzgojo posebno skrbel. Bodi mu zemljica lakka!

Iz Šmarijskega okraja. (Raznoterosti.) V torek, dne 28. malega travna je proti večeru okoli 6 ure začela v Dragomilem, Krkovicah, in Brezji kakor lešniki debela toča naletavati. No ta škodljivka je zadosti rano začela. Samo

naj bi Bog dal, da bi nobenokrat večje škode ne naredila, kakor je je zdaj. Pri tukajšnji žendarmerijski postaji so bili samo postaje vojda pustili še doma, vsi drugi, na število trije, so bili potegnili v druge kraje, kjer delavci štrike delajo. Ednako se je tudi bojda naredilo, na vseh sosednjih postajah. Hvala Bogu, pri nas je pač miren kraj! Slovenci so poštene duše! Saj se vidi zdaj, da se vre in rogovili tam, kjer je večina nemčurska. Ali bodo videli, kdo jim je najbolj zvest? V tukajšnjih obrtnijskih krogih je splošnja nezadovoljnost, ker so naš okraj brez vsega vprašanja, tebi nič meni nič, h Konjiški okrajni bolniški blagajnici vdelili. Če ne smemo imeti tukaj v Šmariji lastne okrajne bolniške blagajnice, tedaj bi pa le vendar se smelo vprašati, h kateri blagajnici bi radi plačevali. Znano je, da kdor plačuje, ima tudi nekako pravico govoriti, če tudi drugači ne, kakor pri občnih zborih in volitvah. To nam je pa sedaj na ravnost odrezano. Ko bi bili k enaki blagajnici v Celje oddeljeni, tako bi imela stranka, ki je najbolj oddaljena, 5 ur daleč k volitvi in bližje stranke pa so po 2½ ure, med tem, ko imajo najbližje stranke sedaj v Konjici iti 3 ure, to je iz Lipoglave in obližja, druge daljne stranke po 9 ur daleč iti. Na kaj se je pri tem gledalo, to ne more nihče zastopiti. Menda že, kako bi se nemškim Konjicam na noge pomagalo. O slavljenemu nemčurstvo! Vpeljali so nam rokodelske zadrugę, 5. kolo pri vozu za nas na deželi. Pa v mestu je na ravnost kaj druga, kjer si lahko posamezna rokodelstva posamesne zadrugę osnujejo; to ima pomen. Pri nas tukaj na deželi pa ne more drugega pomena imeti, kakor plačaj, pa sopet plačaj in z mirom drugo nič, kakor plačaj, pa ne veš, zakaj je to dobro. Če to gre tako dalje, gremo v 2 letih vsi beračit. Obrtnija od leta do leta peša, zmirom je manj denarja med ljudstvom, rokodelci nimajo dela, vidno se še samo tisti od strani občinstva podpirajo, ki imajo dolge prste, pa če nekoliko po nemščini dišijo. Poštenjaki se pa pri vseh dobrih lastnostih prezirajo.

S Ptujja. (Dijaška kuhinja) v samostanu č. gg. oo. minoritov v Ptujem je v tekočem šolskem letu 1889/90 počenshi z 19. septembrom l. l. do 31. marca t. l. 2571 kosilo v vrednosti 385 gl. 65 kr. a. v revnim dijakom podelila. Z nova so v človekoljubni namén darovati blagovolili a) vnanji: „Ljubenski domoljubi“ po g. Kunsteku Lukežu, 10 gl.; slavna Makolska posojilnica po č. g. Lendovšku, 10 gl.; g. Spindler Anton, c. kr. zemljiški knjigovodja v Brežicah, 5 gl.; g. Kosér Fran poštar in posestnik pri sv. Lovrenci v Slov. gor. 1 gl. 50 kr.; g. Mikl Tomaž, trgovec in veleposestnik pri sv. Marjeti pod Ptujem 1 gl.; b) Ptujski: g. dr. Ploj Jakob 4 gl.; g. Kunstek Lukež 2 gl.; g.

Klobučar Anton 2 gl.; g. Cilenšek Martin 1 gl.; č. g. Majcen Ferdo 1 gl.; č. g. Črnko Marko 1 gl. 5 kr.; č. g. Bratuša Alojz 1 gl. 5 kr.; č. g. Šalamon Frančišek 1 gl. 5 kr.; Vsem preblagim podpirateljem naše blagodejne naprave in preiskrenim ljubiteljem uboge slovenske gimnazijske mladine izrekamo pristržno zahvalo in stoterni: „Bog plati!“ Nadaljne milodare vsprejema preč. g. o. Benko Hrtiš, gvardijan na Ptujem.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedanja razstava kmetijskih in gozdarskih reči na Dunaji ima vsak den precejšnje število obiskovalcev. Tudi jo hvalijo, da je dobro vrejena in torej dela čast celi državi. Se ve, da dobička ne bode iz nje na nobeno stran veliko. — Češki dež. zbor. v Pragi ni dokončal svojega posvetovanja o spravi in kar stoji z njo v zvezi, vendar pa so posvetovanje mu odložili tje do pozne jeseni. V obče pa le-ta sprava ni na dobrem glasu, mogoče, da še jim splavlje vsa kedaj po vodi. — Da imamo v Gradci c. kr. kmetijsko družbo, to znamo, toda ona skorej ne zna, čemu da jo imamo. Sedaj, ko je že zadnji čas za škropljenje zoper peronosporo, razpošilja še le ona do svojih podružnic naznanilo, da se dobi pri njej nekako potrdilo, vsled katerega pride vožnja „galice“ pri nekaterih železnicah bolj po ceni. To naznanilo je pač za letos prepozno, za drugo leto pa je prerano. Ali zna se, da vino rase le bolj na slov. štajarji. — Ni resnica, da razpada osrednji klub v drž. zboru, kakor se to želi od strani liberalcev in štajarski konservativci ostanejo slej, kakor prej v tem klubu. — V Celovci imajo novega župana, necega Fr. Glöcknerja; prejšnji, Fr. Erwein, ni vzprejel več volitve. No izguba pa tudi dobiček ni velik za mesto vsled te spremembe. — Slov. Korošci imajo sedaj, kakor jih imamo mi, velike skrbi za voljo volitev v dež. zbor. Daj Bog, da bode z njimi sreča! — Na podkovski šoli v Ljubljani začne se dne 1. julija novo šolsko leto. Naj bi tudi iz naših krajev hodili radi mladenci v le-to šolo! — Na Krško polje pride tudi letos veliko vojakov in to za voljo poskusnih vaj pri strelivu. — Prva seja v novem občinskem zastopu mesta Gorice je bila čez navado mirna in potrjene so bile vse volitve brez ugovora. Lahe je pač postalo strah, kaj da kje bode, če bodo volitve vselej tako zoper nje. — Zoper peronosporo škropijo po Primorji letos skorej vsi vinorejci. To je dobro in da še bi storili to le vsi! — Tisto gospôdo, ki so kričali v zadnji seji v mestnem zastopu v Trstu na slov. moža, g. Nabergoja prav „na debelo“, postalo je tega sram in sedaj preklicuje drugi za drugim, da ni storil tega, kar se je pisalo o

njem. Le-to spoznanje je sicer dobro, toda ali se bodo drugikrat vedli drugače? Mi ne upamo tega od njih. — Škof v Djakovaru v Slavoniji, J. J. Štrossmayer se vrača že domov iz Rima, ne da bi bil, kakor so Madjari želeli, ostal ondi v samostanu. Bili so torej laži-pre-roki. — V ogerskem drž. zboru so vrgli načrt postav, naj bi še Kossuth ostal državljani avstrijskega cesarstva, pod klop in je to le edino modro, pravično. More biti sreča poslej tudi Madjare pamet, pravo domoljubje.

Vunanje države. Iz Rima se poroča, da imenujejo sv. Oče Leon XIII. poleg treh drugih tudi škofa v Krakovem, pl. Dunajevskega za kardinala rimske cerkve. Le-ta je brat avstrijskega ministra za drž. finance. — Crispi, glava vlade italijanske, ima sedaj hudo vojsko z možmi, ki so puntarji, kakor je bil Crispi, dokler in kjer mu je to kaj neslo. Le z veliko težavo se jih otéplje in bode le težko, če jih še premaga. — Francoska vlada misli sedaj z vso resnobo na to, da izpusti iz ječe mladega princa Orleanskega; boji se pa, da princ ne bode vzprejel od nje pomiloščenja, posebno tačas ne, ako bi moral iti iz dežele. To pa tirja ravno vlada, kajti princ ji je hudo na poti, dokler je na francoskih tleh. — Angleško ministerstvo je prišlo v stisko zavoljo ribljenja na otoku Helgoland. Ribičem ni pustilo v novem času, da bi delali ondi, kakor so doslej imeli navado. Ali njim bi ministerstvo že bilo še kos, toda francoska vlada se poteguje za nje, ker bi sicer francozje imeli škode. — V zadnjem tednu se je bil nemški cesar Viljem II. nekaj povozil in je moral vsled tega ostati doma, v hiši. Na srečo pa se ni bil težko ranil in mu je sedaj noga že ozdravela. — Bismarek ne vsprejme poslanstva v drž. zboru in ostane le ud gosposke hiše. Mož pač uvideva, da gre tudi brez njega. Nekaj časa je mislil, da brez njega ne pojde srečno v državi. — Ruski car se je zahvalil francoski vladi za to, da je prišla v Parizu celo tolpo nihilistov, ki so se pripravljali na to, da bi pri prvi priliki spravili carja ob življenje. — Kaj poreče najvišje sodišče v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije, nazadnje k obsodbi puntarja, majorja Panica? To se še ni izvedelo; mogoče, da še celo stvar preloži na čas, ki bode bolj po godu knezu Ferdinandu, to pa najbrž zato, ker je imela pri strani Rusija svoje roke vmes. — Mladi kralj Srbije, Aleksander I. ima sedaj srečo, da je oče, kralj Milan pri njem, a mati, kraljica Natalija, ne sme sina kralja obiskati ves ta čas, kar je oče Milan na srbskih tleh. To pač ni veselo rodbinsko življenje. — Turki sultan je privolil v to, da se stavi več novih železnic v Turčiji, tudi nekaj taci, ki so v Mali Aziji. Doslej jih ni maral. — V Egiptu, na severu Afrike, ima še ljudstvo

raboto in lahko se zna, da je je sito, toda tudi odkupnino zmaga brž težko. Le-ta bode brž precej. — Iz Amerike se poroča, da se je te dni pol železničnega vlaka vdrlo na necem mostu ter padlo doli v vodo. Ljudi je bilo 13 pri priči mrtvih, koliko pa si jih je potrlo ude, tega ne izvemo brž nikoli v Evropo.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

V fari Vitanje blizo Celja bil je počil glas, da se je dvema deklicama, ki sta v samotnem gozdu jagode nabirali, na neke smreki prikazala Mati Božja. Ta novost se je med ljudstvom zelo hitro razširila. Malo in veliko je romalo k svetej smreki. Trgovci so to priliko prav dobro uporabili: hitro so bile tiskane podobice novega božjega pota, katere so lahko- verni romarji kaj radi kupovali. Čestita duhovščina je vsemu temu zelo nasprotovala, pa vse je bilo zastoj. Po noči in po dne so ljudje klečali pred smreko. To je trajalo celo leto. Med tem časom je ondi več trgovcev in krčmarjev veliko skupilo. Naposled so rajni škof Slomšek ljudstvu dokazali, da je vse to le sleparija, in tisti kraj je postal zopet takó samotni, kakor je bil nekdaj! Kdo vé, pristavil sem še, če Otiznjani tudi kaj tacega ne name- ravajo.

Pustiva sedaj, dragi čitatelj, Otizo, Otiznjane in njihov čudež, naj se mu čudijo sami, kolikor jim je drago, pa si oglediva madjarsko mesto, ki se imenuje.

Alsó — Lendva.

To mesto leži ob reki Lendvi na zahodnej strani Lendveške gore, katera omejuje na vzhodu lepo Mursko polje. Hiš šteje do 300, v katerih stanuje do 2500 ljudi. — Tu je četiri- razredna državna ljudska šola in jedna pri- pravnica za srednje šole. Edina cerkev stoji na glavnem trgu ter je, kar Lendvanje sami priznati morajo, zelo zapuščena. Nekoliko više, blizo v sredini gore, stoji veličasten Lendveški grad, v katerem je sodnija, davkarija in že omenjena pripravnica. Vse hiše so zidane, eno- ali dvenadstropne ter jako lepo pobeljene. Apno kupujejo Lendvanje od štajerskih apnarjev. Ko Štajarec pripelje apno v Lendvo ter začne na glavnem trgu kričati: „štajer, fajer mesek,“ (štajarsko belo apno) tedaj pribežijo tržani, da mu ga kar razvzamejo.

Pred kakimi 300 leti morali so se Lend- vanje tudi z divjim Turkom bojevati. Bili so premagani. Nek imeniten madjarski grof od- peljal se je iz bojišča s četirimi konji na zelo strmo Lendveško goro ter tako gotovej smrti

ušel. Na mestu, kjer se je ustavil, postavil je pozneje trojedinemu Bogu v zahvalo in diko lepo kapelico.

Mi romarji ustavili smo se v prvi ka- varni. V dvorani okoli dolge mize sedeli so najimenitnejši mestjani in uradniki. Pogovarjali so se v madjarskem, nemškem in latinskem je- ziku. Iz njihovih pogovorov in napitnic smo izvedeli, da so obhajali god nekega umirovlje- nega uradnika. — Mi zasedli pa smo mizo, ki je unej ravno nasproti ob steni stala. Naročili smo si južino. Takoj za nami vstopil je tudi nek star veličasten gospod. Gospôda za dolgo mizjo ga je povabila v svojo sredino; ali on se je spodobno zahvalil za povabilo, rekši, da se ne kani dolgo muditi. Stopil pa je k našej mizi, nas po madjarski pozdravil: „Jó napót“ — mi odzdravili smo mu slovenski: „Bog daj“ — ter nas je potem, ker nas je spoznal, po slovenski vprašal: „Je-li dovoljeno?“ Nam je bilo zelo po volji, da se je ta Lendveški gospod k nam pridružil; samo bali smo se, da nas ne bi kaj o Otizi vprašal. Jaz sem se že pripravljaj, da bi se začel z njim pogovarjati, Bog vé o čem, samó o Otizi nikakor ne, pa gospod me je pre- koril: vprašal nas je, če smo bili v Otizi! V tem trenutku sem pogledal svoje tovariše in videl sem, da so si vsi ustnice grizli; pa tudi meni se je zdelo, da sedim v mravljinovcu. Vendar sem se hitro ohrabil ter sem mu na njegovo vprašanje tako-le odgovoril: „Dolgo smo gojili željo, ogledati si jedno večjih ma- djarskih mest, da bi videli, kakó je na Ma- djarskem to in uno. Že večkrat smo nameravali peljati se v Lendve, o katerej nam naši šta- jerski apnarji toliko zanimljivega pripovedujejo. In ta srečen dan za nas je današnji dan. Se- veda smo si pri tej priliki ogledali tudi vas Otizo, kajti skozi to vas se moramo peljati!“

(Dalje prih.)

Smešnica 23. „Hvala Bogu“, vsklikne strijc Marko, „hvala Bogu, da sem le enemu strijc; težek denar me že stane ta, kaj, ko bi bil še večim?“ „Oj“, seže mu Miha v besedo, „oj strijc, jaz pa bi nič ne djaj, ko bi imel še vsaj 10 strijcev!“

Razne stvari.

(Sv. birma.) Kakor se javlja, bodo mil. knezoškof delili zakrament sv. birme tudi pri sv. Emi nad Podčetrtkom in sicer v petek, dne 6. junija.

(Dež. zbor.) Da misli več volilcev v Šo- štanjskem okraji ponuditi vlč. g. dr. J. Lipoldu, župniku pri sv. Martinu v Šaleški dolini, po- slanstvo v dež. zboru, to je znano, vendar se nam poroča dnes zanesljivo, da vlč. gospod ne prevzame poslanstva. Naj se vzame torej to na znanje, da ne bode cepljenja glasov ob volitvah.

(Prebivalstvo.) Koliko da živi na Dunaji ljudi, posname se lahko iz tega, da je bilo letos 26.304 birmancev. Nekatero leto pa še jih je večje število.

(Slov. tamboraši.) Društvo slov. tamborašov v Ljutomeru šteje 8 udov. Poleg onih sedmero, ki jih našteva dopis iz Ljutomera v zadnjem listu, še je namreč tudi Fr. Smodič, posestnik na Cvenu. On svira 2. bugarijo.

(Odbor) slov. pevskega društva na Ptui ima v nedeljo, dne 8. junija v Narodnem domu sejo in se pričakuje, da pridejo k seji tudi zunanji odborniki, ker so imenitne reči na dnevnem redu.

(Izlet.) „Učiteljsko društvo za Ptujski okraj“ priredi v četrtek, dne 12. junija izlet na Borl v Halozah, kjer bode imelo svoje redno zborovanje. Vspored: I. Ob 10. uri sv. meša v grajski kapeli. II. Zborovanje: a) zapisnik in dopisi; b) razgovor o vprašanjih za let. učit. konferenco; c) nasveti. III. Skupni obed, po obedu ogled Borlskega gradu in poskušnice z ameriškimi trtami. P. n. učiteljstvo in šolske prijatelje k mnogobrojni vdeležbi vljudno vabi

Odbor.

(Plemenito delo.) V Celji so se trgovci dogovorili, da bodo ob nedeljah svoje štacune ob 12¹/₂ uri popoldne zaperali. Trгоvec J. Pospihal pa se zadnjo nedeljo ni držal tega sklepa in zato so mu v noči potem neznani dečki pomazali vso hišo z neko črno nesnago. Ne more se reči, da ni oboje plemenito delo.

(Za dozidanje) šole in kapele oč. šolskih sester v Celji so darovali: Slavna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 100 gld., vlč. g. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah, 5 gld., vlč. g. Jože Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru, 10 gld. in č. g. Radoslav Marzidovšek, c. kr. vojaški kapelan v Gorici 5 gld. Bog plati milim dobrotnikom!

(Zagrizenost.) Nek Mihel Knittl, profesor na c. kr. gimnaziji v Celji, je izdal knjižico: „Celje in okolica“. V tej hvali do neba Nemce, slov. ljudstvo pa natolcuje, da je „nemarno, potratno in da ljubi pravde“. Se ve, da „D. W.“ ne more zadosti prehvaliti te knjige.

(Solnčni mrak.) V torek, dne 17. junija mrkne solnce in to se začne že ob 8. uri zjutraj, trpi pa do 2. ure popoldne. Pri nas se bode ta natorna prikazu videla brž okoli 10. ure. Konec ga je blizu ob 2. uri popoldne.

(Tridnevnik) pri sv. Jožefu vršila se je prav sijajno. Prihodnjič priobčimo obširnejši popis te svečanosti.

(Podžupan) na Ptui, dr. J. vitez Fichtenau, po pravem Jelovšek, je tožil 5 mestnih očetov za voljo razžaljenja časti, toda c. kr. sodnija v Celji ni mu rešila tožbe po volji. Tu so si liberalni gospodje enkrat segli med seboj do dobra v lase.

(„Südmark“.) Obč. zastop v Rogateci ima preveč denarja, kajti meče ga skozi okno, v žrelo društva „Südmark“. Nam se ne dozdeva, da ga je v žepih tržanov toliko silo.

(Hranilno in posojilno društvo) na Ptui imelo je meseca aprila l. l. dohodkov fl. 32930.46, izdatkov fl. 27266.32 tedaj gotovine v blagajni fl. 5664.14. Na posojilu se je vrnilo fl. 11529.58, nove vloge fl. 12044.22, vplačane obresti dolžnikov fl. 1838.74. Dana posojila fl. 18160, izplačane vloge fl. 7083.52. Promet znašal je fl. 32930.46. Na deležih se je vplačalo fl. 651. Novih udov pristopilo je 45.

(Duhovniške spremembe.) Preč. g. Fil. Jak. Bohinc, župnik in korar stolne cerkve v Mariboru, je postal dejanski konsistorijalni svetovalec. Dekanijo Braslovško oskrbuje vlč. g. Ant. Balon, kn. šk. duh. svetovalec in župnik na Vranskem in č. g. Jakob Hribernik, kaplan v Braslovčah, je postal provizor ravno te župnije. — Č. g. Matija Pogelšek, nekdanji župnik pri sv. Mihelu v Šoštanji, je umrl v torek dne 3. junija v 63. letu svoje dobe. Naj počiva v miru!

Listič upravnštva. Č. g. Jurij Galun: Ni tako, kakor Vi želite.

Loterijske številke:

Trst 31. maja 1890:	32, 25, 57, 11, 45
Line „ „ „	20, 40, 87, 77, 12

Razglas.

Ker se počne žetev, ces. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci vse s. p. n. gospode kmetovalce vljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine itd. tudi pridelke na njivah in senožetih zoper požar po mogočno ugodnih pogodbah.

Dotična vprašanja se vljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih kancelijah (**Gradec, Sackstrasse št. 20**), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemljejo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci.

Gradec, meseca maja 1890.

(Potisk se ne plačuje.)

Priporočba.

Priporočam po nizki ceni vsakovrstne za barvanje pripravljene

oljnate firnis-barve,

suhe barve, firnis, trpentinovo olje, kopolni loš, špiritni loš, vsakovrstne čopiče itd.

Novo: za mehka tla Linoleum, email, bliščeči loš z barvo in brez nje, vosk za trda tla itd.

4-6

S spoštovanjem

H. Billerbeck,

prodajalnica barv, gosposke ulice 29.

Razpis

službe okrajnega tajnika na Vranskem z letno plačo 400 gld. — S to službo združeno je tudi oskrbljevanje uradniškega poslovanja tržke občine Vranske z letno plačo 288 gld. in ono občine sv. Jeronima z letno plačo 160 gld. V prošnji naj se navede dokaz izšolanja, dosednjega službovanja, znanje pri teh službah potrebnega knjigovodstva in obeh deželnih jezikov v besedi in pisavi. Prošnja odda naj se vsaj do 20. junija t. l. načelništvu okrajnega zastopa na Vranskem.

3 3

Ravnokar je na svetlo prišla knjižica:
Slike sv. Križa pri Mariboru,
razložene v osemnajstih govorih.
Spisal in založil **J. Sattler**, župnik.
140 strani. Cena 25 kr.
Dobiva se pri založniku in pri knjigarji
Placerji v Mariboru.

Znamenit zaslužek,
ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo
izurjene in zanesljive osebe (dosluženi žendariji
imajo prednost), katere pridejo z ljudmi pogo-
stoma v dotiko. Pisma pod naslovom: **G. S.**
1890 Graz poste restante. 7-25

J. PSERHOFER'S

Apotheke in Wien

— Singerstrasse Nr. 15 —

„zum goldenen Reichsapfel“.

Kričistilne, nekdanj imenovane **univerzalne krogljice** zaslužijo po vsej pravici to poslednje ime, kajti obilo je bolezní, pri katerih so pokazale te krogljice svoj izvrstni učinek. Desetletja sem razširile so se te krogljice na vse strani, zapisujejo jih zdravniki in gotovo je malo družin, v katerih ne bi bilo male zaloge tega domačega pripomočka.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gold. 5 kr., pri nefrankovani pošiljki po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštne in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr.; 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „**J. Pserhoferjeve kričistilne krogljice**“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino **J. Pserhoferja** 1 posodca 40 kr., prosta pošt-
nine 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčnemu kašlju itd. 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) proti pokvarjenemu želodcu, slabemu prebavljenju, stekleničica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, steklenica 50 kr., mala stekleničica 12 kr.

Fijakerski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada **J. Pserhoferja**, pospešujo rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter **prof. Steudela**, domače sredstvo proti ranam, ulesom
itd., posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol **A. W. Bullricha**, izvrstno domače sredstvo proti
posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmacevtske specialitete, ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo.

Razpošiljana po pošti se točno odpravljajo proti go-
tovini, večja naročila proti povzetju.

Pri dopošiljki denarja (po poštni nakaznici), stane poština
dosti manj, kakor po povzetju.

8-12